

[Startpagina](#) > ... > [Familierecht En Erfenissen](#) > [Ouderlijke Verantwoordelijkheid: Gezag En Omgangsrecht](#) Latvia

Ouderlijke verantwoordelijkheid: gezag en omgangsrecht

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Letland

1 Wat betekent het begrip “ouderlijke verantwoordelijkheid” in de praktijk? Wat zijn de rechten en plichten van degene die ouderlijke verantwoordelijkheid draagt?

Een kind valt onder het ouderlijk gezag totdat het meerderjarig wordt.

Onder “ouderlijk gezag” wordt verstaan: het recht en de plicht van ouders om voor het kind en de bezittingen van het kind te zorgen en het kind in persoonlijke en eigendomsbetrekkingen te vertegenwoordigen.

Onder “zorgen voor een kind” wordt verstaan: de verzorging van en het toezicht op een kind en het recht om de verblijfplaats van het kind te bepalen.

Onder “de zorg voor het kind” wordt verstaan: onderhoud van het kind, d.w.z. het verstrekken van voedsel, kleding, onderdak en medische zorg, opvang, onderwijs en opvoeding (met het oogmerk om de mentale en fysieke ontwikkeling van het kind te waarborgen, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de persoonlijkheid, vaardigheden en interesses van het kind, en het kind voor te bereiden op zinvol werk in de maatschappij).

Onder “ouderlijk toezicht” wordt verstaan: zorg dragen voor de veiligheid van het kind en voorkomen dat het kind gevaar van derden ondervindt. Onder “het recht om de verblijfplaats van het kind te bepalen” wordt verstaan: het recht op de geografische keuze van de verblijfplaats en van de huisvesting van het kind.

Onder “de zorg voor de eigendommen van het kind” wordt verstaan: het in stand houden en gebruiken van het eigendom van het kind met het oog op het behoud en de verhoging van de waarde ervan.

2 Wie heeft normaal gesproken de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind?

Ouders die samenleven, oefenen het ouderlijk gezag gezamenlijk uit. Als de ouders uit elkaar zijn of zijn gescheiden, blijft hun gezamenlijke ouderlijke verantwoordelijkheid voortbestaan. De zorg voor en het toezicht op het kind moeten worden gewaarborgd door de ouder bij wie het kind woont. In zaken die een aanmerkelijke invloed op de ontwikkeling van het kind kunnen hebben, nemen de ouders gezamenlijk een beslissing.

3 Kan een andere persoon in plaats van de ouders worden aangewezen, als

de ouders de verantwoordelijkheid voor hun kinderen niet kunnen of willen uitoefenen?

Als de gezondheid of het leven van het kind in gevaar wordt gebracht door de schuld van een van de ouders (door opzettelijk gedrag dan wel door verwaarlozing) of als de ouder zijn of haar rechten misbruikt of verzuimt het kind de benodigde zorg te verschaffen of toezicht op het kind te houden, waardoor de fysieke, mentale of morele ontwikkeling van het kind in gevaar komt, kan de rechter de ouder het gezagsrecht ontnemen.

Wanneer de rechter de ene ouder het gezagsrecht ontnemt, draagt hij of zij het kind over aan het afzonderlijke ouderlijk gezag van de andere ouder. Als het ouderlijk gezag dat door de andere ouder wordt uitgeoefend het kind niet voldoende tegen gevaar kan beschermen, of als beide ouders het gezagsrecht is ontnomen, draagt de rechter de familierechter (*bāriṅtīesa*) op te zorgen voor uithuisplaatsing van het kind.

4 Hoe wordt de ouderlijke verantwoordelijkheid geregeld als de ouders van echt scheiden of uit elkaar gaan?

Als de ouders uit elkaar zijn of zijn gescheiden, blijft hun gezamenlijke ouderlijke verantwoordelijkheid voortbestaan. De zorg voor en het toezicht op het kind moeten worden gewaarborgd door de ouder bij wie het kind woont. Ouders moeten gezamenlijk besluiten nemen over zaken die van grote invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van het kind. Geschillen tussen de ouders worden beslecht door de familierechter, tenzij de wetgeving anders bepaalt. Het gezamenlijke ouderlijk gezag van de ouder wordt beëindigd wanneer één ouder op basis van een overeenkomst tussen de ouders of een rechterlijke beslissing afzonderlijk ouderlijk gezag krijgt.

5 Welke formaliteiten moeten in acht worden genomen om onderlinge overeenstemming van de ouders betreffende de ouderlijke verantwoordelijkheid juridisch bindend te maken?

Als de ouders overeenstemming bereiken over de ouderlijke verantwoordelijkheid en aan de overeenkomst bereidwillig uitvoering geven, is het niet nodig om goedkeuring van een autoriteit of van een rechtbank te verkrijgen.

6 Als de ouders het niet eens worden over de ouderlijke verantwoordelijkheid, wat voor mogelijkheden zijn er dan om het conflict buiten het gerecht om op te lossen?

Geschillen worden beslecht door de familierechter.

Voor de oplossing van familieconflicten kan ook bemiddeling doeltreffend zijn; de bemiddelaar, als neutrale derde partij, tracht een voor de partijen aanvaardbare oplossing voor het geschil te vinden door te luisteren naar de verwachtingen en behoeften van beide partijen. In het kader van het [staatsbegrotingsprogramma "Bemiddeling in familiegeschillen"](#), dat door het ministerie van Justitie in samenwerking met de Raad van erkende bemiddelaars wordt uitgevoerd, kunnen gezinnen deelnemen aan vijf door de staat betaalde bemiddelingssessies van een uur, terwijl voor gezinnen met een laag inkomen of voor achterstandsgezinnen zeven sessies van een uur worden betaald.

7 Over welke zaken betreffende het kind kan de rechter beslissen als de ouders de zaak aan de rechter voorleggen?

Als de ouders zich tot de rechter wenden, kunnen ze een verzoek indienen voor gezamenlijk ouderlijk gezag of voor afzonderlijk gezag. Zo nodig beslist de rechter over het onderhoud, de verblijfplaats enzovoort. Een ouder met afzonderlijk gezagsrecht oefent het gezag over het kind uit, waaronder begrepen het recht om namens het kind te handelen in zijn of haar persoonlijke en eigendomsbetrekkingen en het recht om de verblijfplaats van het kind te bepalen. Elke ouder heeft de plicht en het recht om een persoonlijke relatie en rechtstreeks contact met

het kind te onderhouden. Deze regel is ook van toepassing als het kind van het gezin is gescheiden of niet langer bij een of beide ouders woont. De ouder die niet met het kind samenwoont, heeft het recht om informatie over het kind te ontvangen, met name informatie over de ontwikkeling, gezondheid, onderwijsprestaties, interesses en woonomstandigheden van het kind. Een geschil tussen de ouders over het gezagsrecht moet worden beslecht in het belang van het kind en met inspraak van het kind als het kind in staat is zijn of haar mening te geven.

8 Als het gerecht de voogdij over een kind toewijst aan een van de ouders, betekent dit dan dat deze ouder over alle zaken betreffende het kind kan beslissen zonder eerst de andere ouder te raadplegen?

Een ouder die afzonderlijk gezagsrecht heeft met betrekking tot het kind, heeft alle rechten en plichten die uit dergelijk gezagsrecht voortvloeien. Ouders zijn verplicht om naar vermogen in het onderhoud van hun kind te voorzien. De verplichting om een kind te onderhouden berust bij de vader en de moeder totdat het kind voor zichzelf kan zorgen.

De verantwoordelijkheid om het kind te onderhouden vervalt niet als het kind van het gezin is gescheiden of niet langer bij een of beide ouders woont.

Bij de toekenning van afzonderlijk ouderlijk gezag neemt de rechter de omstandigheden van de zaak in aanmerking, d.w.z. bij welke ouder het kind woont op het moment dat de rechtsvordering wordt ingesteld, en welke ouder het dagelijkse ouderlijk gezag over het kind uitoefent. Het kind heeft het recht om een persoonlijke relatie en rechtstreeks contact te onderhouden met elke ouder (omgangsrecht). Elke ouder heeft de plicht en het recht om een persoonlijke relatie en rechtstreeks contact met het kind te onderhouden. De ouder die niet met het kind samenwoont, heeft het recht om informatie over het kind te ontvangen, met name informatie over de ontwikkeling, gezondheid, onderwijsprestaties, interesses en woonomstandigheden van het kind. Het toekennen aan één ouder van afzonderlijk gezag over het kind betekent niet dat de andere ouder het gezagsrecht wordt ontnomen.

9 Wat betekent het in de praktijk als het gerecht beslist dat de ouders gezamenlijk ouderlijke verantwoordelijkheid dragen?

Als beide ouders gezamenlijk het ouderlijk gezag over de kinderen uitoefenen, kunnen beide ouders namens de kinderen handelen in hun persoonlijke en eigendomsbetrekkingen. Ouders beslissen samen over alle zaken die de ontwikkeling van het kind betreffen.

10 Tot welk gerecht of welke instantie moet ik mij wenden om een verzoek betreffende ouderlijke verantwoordelijkheid te doen? Aan welke formaliteiten moet ik voldoen en welke documenten moet ik bij mijn verzoek voegen?

Vorderingen op grond van het gezagsrecht en het omgangsrecht worden ingesteld bij de rechtbank in de verblijfplaats van het kind. In vorderingen op grond van het gezagsrecht en het omgangsrecht wordt de geregistreerde verblijfplaats van de ouders van het kind geacht de verblijfplaats van het kind te zijn. Als de geregistreerde verblijfplaatsen van de ouders van het kind onder verschillende administratieve gebieden vallen, wordt de geregistreerde verblijfplaats van de ouder bij wie het kind woont, geacht de verblijfplaats van het kind te zijn. Als de ouders van het kind of het kind zelf geen geregistreerde verblijfplaats hebben, wordt de verblijfplaats van het kind geacht de verblijfplaats van de ouders te zijn.

De rechtsvordering moet worden ingediend overeenkomstig artikel 128 van de Wet op de burgerlijke rechtsvordering (*Civilprocesa likums*). Wat betreft de documenten die bij de vordering moeten worden gevoegd, is artikel 129 van de Wet op de burgerlijke rechtsvordering van toepassing.

Bij de vordering kan ook een uitspraak van de familierechter worden gevoegd.

11 Welke procedure geldt in deze zaken? Is er een spoedprocedure?

Gerechtelijke procedures in civiele zaken worden beheerst door de Letse Wet op de burgerlijke rechtsvordering. Zaken die verband houden met de bescherming van de rechten en belangen van het kind, worden door de rechtbank met voorrang behandeld. De rechtbank verzoekt de familierechter om advies in zaken met betrekking tot het toekennen van het gezagsrecht, de zorg voor het kind en de procedure voor het uitoefenen van het omgangsrecht, en nodigt een vertegenwoordiger uit om de hoorzitting bij te wonen en de mening van het kind te weten te komen als het kind, gezien zijn/haar leeftijd en mate van volwassenheid, in staat is deze te uiten.

De rechtbank behandelt civiele zaken in openbare zittingen, behalve waar het bijvoorbeeld zaken in verband met het gezagsrecht en het omgangsrecht betreft. Op grond van een met redenen omkleed verzoek van de partijen bij de zaak of naar inzicht van de rechtbank kan de rechtbank de zitting, of een gedeelte daarvan, ook gesloten verklaren in het belang van minderjarigen.

De partijen hebben het recht om een met redenen omkleed verzoek tot versnelde behandeling van de zaak bij de rechtbank in te dienen. De rechtbank bestudeert vervolgens dit met redenen omkleed verzoek.

Op verzoek van een van de partijen kan in een rechterlijke uitspraak worden bepaald dat de uitspraak of delen daarvan betreffende kinderalimentatie, en in gevallen die het gezagsrecht en het omgangsrecht betreffen, onmiddellijk uitvoerbaar is/zijn.

Op verzoek van een van de partijen geeft de rechtbank een beslissing waarin de kinderalimentatie tijdelijk wordt vastgesteld totdat uitspraak wordt gedaan.

12 Kan ik een vergoeding krijgen van de kosten van rechtshulp en de procedure?

Personen met een laag inkomen of behoeftige personen die op grond van de wettelijke procedure als zodanig worden aangemerkt, en personen die plotseling terechtkomen in een zodanige positie en financiële situatie dat zij hun rechten niet kunnen beschermen (als gevolg van natuurrampen, overmacht of andere omstandigheden waarop de persoon geen invloed heeft) of die volledig onder toezicht van de staat of gemeente staan (hierna "bijzondere situatie" genoemd), hebben het recht om financiële steun voor rechtshulp aan te vragen.

De rechtbank of rechter buigt zich naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek over de financiële situatie van de persoon in kwestie, stelt hem/haar geheel of gedeeltelijk vrij van het betalen van de juridische kosten aan de staatskas en schort de verplichte betaling van gerechtskosten aan de staatskas op of maakt betaling in termijnen mogelijk.

Overeenkomstig de Wet op de burgerlijke rechtsvordering zijn eisers vrijgesteld van het betalen van gerechtskosten aan de staatskas voor vorderingen in verband met het verkrijgen van alimentatie voor een kind.

13 Is het mogelijk in beroep te gaan tegen een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid?

Tegen een uitspraak kan hoger beroep worden ingesteld in het kader van de algemene procedure, d.w.z. door het instellen van hoger beroep bij de regionale rechtbank (*Apgabaltiesa*) of cassatieberoep bij het hooggerechtshof (*Augstākajā tiesa*).

14 Als het nodig is zich te wenden tot een gerecht of een andere instantie om een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid ten uitvoer te leggen, welke procedure moet ik dan toepassen?

Rechterlijke beslissingen worden uitgevoerd zodra ze van kracht worden, of onmiddellijk als ze onmiddellijk uitvoerbaar worden verklaard.

Zij worden uitgevoerd door een beëdigde gerechtsdeurwaarder.

15 Wat moet ik doen om een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid die door een gerecht in een andere lidstaat is gegeven, in deze lidstaat te laten erkennen en ten uitvoer te laten leggen?

Beslissingen van buitenlandse rechtbanken worden erkend en uitgevoerd door Letse rechtbanken.

Beslissingen van buitenlandse rechtbanken worden erkend en uitgevoerd overeenkomstig de procedure die is vastgesteld bij de Wet op de burgerlijke rechtsvordering en overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000.

Een verzoek om uitvoerbaarverklaring wordt ingediend bij de arrondissementsrechtbank of gemeentelijke rechtbank in de vaste verblijfplaats van de persoon tegen wie tenuitvoerlegging wordt gevraagd of in de vaste verblijfplaats van het kind waarop de uitvoering betrekking heeft. Binnen tien dagen nadat het verzoek om uitvoerbaarverklaring is ingediend, geeft de rechter geheel naar eigen inzicht, zonder de partijen op te roepen, op basis van het ingediende verzoek en de daarbij gevoegde documenten een beslissing betreffende de uitvoerbaarheid van de beslissing.

16 Tot welk gerecht in deze lidstaat moet ik mij wenden om mij te verzetten tegen de erkenning en de tenuitvoerlegging van een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid die is gegeven door een gerecht in een andere lidstaat? Welke procedure is in dit geval van toepassing?

Tegen de beslissing van een rechtbank in eerste aanleg over de erkenning van een beslissing van een buitenlandse rechtbank kan beroep worden ingesteld bij de regionale rechtbank, en tegen de beslissing van de regionale rechtbank kan beroep worden ingesteld door een bezwaarschrift in te dienen bij de *Senāts* (hoogste rechterlijke instantie van Letland).

Een partij in een zaak die zijn opgegeven woonplaats of zijn werkelijke verblijfplaats in Letland heeft, kan een bezwaarschrift indienen binnen dertig dagen na ontvangst van een afschrift van de beslissing; een partij in de zaak die zijn opgegeven woonplaats of werkelijke verblijfplaats niet in Letland heeft, kan binnen 60 dagen na ontvangst van een afschrift van de beslissing een bezwaarschrift indienen.

17 Welk recht wordt door het gerecht toegepast in een proces over ouderlijke verantwoordelijkheid waarbij het kind of de partijen niet in deze lidstaat wonen of verschillende nationaliteiten hebben?

Letland is gebonden door het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, en door bilaterale overeenkomsten inzake rechtshulp die Letland heeft gesloten met Rusland, Oekraïne, Belarus, Oezbekistan, Kirgizië en Moldavië.

Deze webpagina maakt deel uit van de website [Uw Europa](#).

Al uw [feedback](#) over de verstrekte informatie is welkom.

Laatste update: 28/01/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke

bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.